

Mythologia, Venise, 1567 - IX, 06 : De Latona

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[125\] : De Latone](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IX

[Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 06 : De Latona](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 07 : De Latone](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 06 : De Latone](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - IX, 06 : De Latona, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 17/09/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/943>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 273v°-274v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Latone](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologiae

tamen in aliquam partem magis declinet. Circa hanc seræ sunt, quia omnia animalia ab illa producantur & nutriantur; que cum multis ciuitates habeat, merito corona taurita insignitur. Instrumentorum vero strepitus, vim significat ventorum, qui plurimum faciunt, & quasi lenones sunt ad omnia naturæ negotia, cum sine frigoris & caloris non leues ministri, & tanquam pluviarum ac serenitatis vehicula, trahunt a quatuor ferocissimis leonibus eius currus, qui nihil sane sunt aliud, quam ab Oriente & Septentrione, & his a latere regionibus venti. Hi dicuntur illam vehere, quoniam vis generationis plurimum illis adiuuatur. cum vero omnia ex illa fluere, & in ortum deduci appareant, iure Rhea in eis sine a fluendo dicta est, at nunc de Latona dicatur.

10

De Latona.

Cap. V L

Fuit autem Latona Cœi ac Phœbes filia, uti testatur Apollodorus lib. I. & Hesiod. ita in Theogonia;

φίλην μὲν αὐτοῦ παλαιότερον θύμα τοῖς Τάνα
καταριπέσθαι τὸν θεόν οὐ φέλετε
Αἴτοι κακοί πάντας εἰσέρχονται μάλιστα αὖτις.

20

Inde thorum Cœi Phœbe descendit, & illi

Iuncta in amore Deo Latonam concipit aliam.

Sic Ouidius etiam libro sexto mutationum;

Quoque modo audetis genitam Titanida Cœo
Latonam preferre mihi?

Homerus autem hymnicus in hymno in Apollinem Latonam Saturni filiam fuisse scribit hoc pasto;

Λατῶνα δέρπει πυράλος κρίπτη.

Inclita Latona, o Saturni filia magni.

Fabulantur hanc compressam fuisse a Ione ob eximiam pulchritudinem, quā 30 cum in utero gestare sensisset luna, illam depulit ē curlo, iussisque Pythoni serpenti ut illam insequeretur. Deinde terra vniuersa iurare coacta est, quod patienti Latonæ locum non concederet, præter Delum insulam: illa enim cum esset instabilis per illud tempus, sub vndis forte delitescebat; que deinde cum tempus patienti Latonæ aduentasset, ut pote non iurata in Latonam, iussa est a Neptuno confistere, & locum parturienti præbere, ut scripsit Lucianus in dialogo Iridis & Neptuni. Hec igitur insula in mari Aegeo cum tunc ad recipiendam Latonam emersisset atque apparueret ex vndis, Delus vocata fuit, quod nomen manifestum & apparet significat. fuit postea in hac insula urbs in planicie ædificata, templumque nobilissimum Apollinis & Latonæ, cui mons Cynthus erat propinquus, & fluvius Iompus nomine non valde magnus, qui per insulam fluenter, ut testatur Strabo libro decimo. sed neque tamen in illa insula claram partum edere potuisset, nisi Iunonem armorum Curetum strepitus obtutisset, cum assidue sollicita esset, & Latonam insequeretur ne alicubi pareret. Complexa igitur palmarum, ut a doloribus solueretur, peperit: cum mos sit parturientium mulierum proxima quæque apprehendere, atq; ita nixæ partus doloribus soluantur. Enixa est igitur Dianam & Apollinem, ut ait in his Orpheus;

ιεραντες πολὺ πρόπλοιο οὐδενα λεγουσα,

2020-01-22

E loue quæ quondam ea ptreus sortita dolores,
De qua sunt Phœbus fumal & Diana creati.

Quamvis Herodotus in Euterpe Dionysi & Isidi, inquit Apollinem & Dianam esse filios, at nutricem fuisse Latonam, ut dictum fuit. Sed ut communiorum sententiam sequamur, recentem natum Apollo sagittis serpentem illum occidit, qui matrem Latonam ad id usque tempus insecutus fuerat, ut scripsit Pindarus in Pythiis. atque cum multa de Latona dicta sint superius, eadem repetere ducimus superuzaneum, quare tot de illa in presenti dicta sufficiant. Nunc autem quid Latonam esse voluerint antiqui perquiramus. 10
Fuerunt qui Latonam matrem fuisse Apollinis tradiderunt, quia suavitas musicæ harmoniz malorum omnium obliuionem inducat, que sunt in hac miserrima & molestiarum plenissima hominum vite. Dicunt Dianam filiam fuisse eiusdem Latone, quia musicæ modo ad lenitatem muliebrem animos mortalium inflectat, modo ad fortitudinem erigit & inflammeret, strenuosq; faciat. Nam memorix proditum est Timotheum musicum ubi in conuiuio musica instrumenta apud Macedonem Alexandrum pulsaret, ita eius regis animum inflammasse, ut ad capienda arma e conuiuio exilierit. Deinde cu ab illa tam acri chordarum tractatione ad leniorem modum deuenisset, iterum accubuit Maccio, ut scriptum reliquit Aristoxenus in libro de Tibicibus. Alii crediderunt Dianam genitam dici a Latona, quoniam venerationis etiam exercitatio plurimum conferat ad deponendas & delendas animi molestias. Hanc inquit Phœbes & Cxi filiam fuisse, qui Cxus e celo natus est, quoniam omnium bonorum pater ac mens diuina omnibus quæ sunt ac vigent suam bonitatem impertit: neque quidquam est boni, quod non à diuina bonitate exaltus proficeretur: omnium igitur malorum obliuio filia est superni luminis. Hæc malorum obliuio cum plena sit spe & pulchritudine de celo adueniente, ab humanis calamitatibus tanquam à ferente, terrore afficitur: veruntamen ope diuina ad partum adiuuatur, ac serpentem denique superat. alii tamen, inter quos fuit Lysimachus Alexandrinus lib. 10. rerum Thebanorum, maluerunt hoc ad mundi procreationem perdici, qui dixerunt sydera & solem vi maxima caloris in superna loca ratum fuisse, ubi primum post chaos rerum informium formæ, ac elementa evituerunt; terra molli adhuc existente, & lutoſa, & instabili sede nubante, cum calor æthereus paulatim conualuisse, ac semina ignea in eam defluxissent. Tunc enim lunam inferiorem locum inter corpora cœlestia occupasse memorant, ut quæ crassiore sit natura. Sic igitur physici Latonam terram esse crediderunt, cui Iuno diu obilitat, ne Phœbus ac Diana nascerentur. at qui Iuno aer est, ut ostendimus, qui humidus supra modum grauisque existens erat impedimento, quo minus duo lumina viderentur ob densitatem, 20 quasi ne nascerentur. Sed vis Neptuni denique concessit, ut terra, quæ prius sub aqua latebat, siccaretur, quæ exiccatæ & apparente ex aquis Latona perire: nam cessaeribus nebulis hæc duo lumina continuo apparuerunt. Quod vero Apollo serpentem, qui matrem insecatabatur, sagittis consecerit, ita Stoicus Antipater interpretatus est: terræ humidæ & recentes adhuc exhalatio cum esset frequens volubili impetu sursum ferebatur; et cum non apte posset ob copiam digeri, rufus ferebatur deorsum, omniaq; putredine corruptebantur. At illa putredo, cum fiat omnis putredo per calorem non sine 30

Zzz a hume-

Mythologiae

humidatione, omnes terræ fructus infestabat, neque quidquam per illam aeris in clementiam nasci poterat. At enim diuina prouidentia tandem factum est, ita statuere Neptuno terra paulatim sicciora facta, soleq; vapores iam validiore extenuante, ut pellifera illa exhalatio alitorum virtutis cesserit; quare dictus est Apollo sagittis serpentem sive putredinem suis radiis illam domuisse. ac de Latona latiss., nunc de Curetibus aut Corybantibus dicamus.

De Curetibus sive Corybantibus.

Cap. VII.

10

Cretes autem illi, qui Iouem cum Rhea Saturni patris crudelitati subtraxerunt, eumque in Cretam educandum deportarunt, num demones fuerint, an homines dubitari solet: siquidem Hecatus Milesius in iis libris, quos de Phoronio conscripsit, modo ~~de~~ ^{de} p. 172. saltatores deos sci-
licet, modo ~~de~~ ^{de} p. 173. lafores sive iocosos vocauit. at vero Menodotus Sa-
mius in iis commentariis, quos de rebus Sami egregiis conscripsit, ^{de} p. 174.
Curetes xtreis scutis armatos Deos appellauit. Heracides
autem Ponticus in rebus Amatoriis non Deos, sed Cretenses homines puta-
uit esse, qui primi omnium mortalium xtra arma in Eubœa induerint, lo-
uemque nutriuerint, & cum illo posse militauerint, cumque in regnum pa-
ternum deduxerint. Fama & Curetes & Corybantes ab Idæis dactylis fuisse
genitos, ut memoriz prodidit in rebus Cretensium Echemenes, qui viros cen-
tum in Creta genitos fuisse memorat, atque illios Ideos dactylos fuisse vo-
catos; à quibus nouem Curetes fuerunt procreati, qui singuli decem viros
genuere, quos posse nominarunt Idæos Dactylos, ut ait Strabo lib. 10. Dio-
nysius vero Chalcidicus quindecim illos fuisse scripsit. at Pherecydes quin-
quaginta & duos, quos etiam ex Apolline & Rhytia nymphe natos fuisse tra-
didit. alii contra ē Cabera Pretei filia & Apolline, vocati sunt Idæi ab Ida
monte Cretæ ut sensit Hellanicus, ut vero Mnaseas lib. 1. de Alia à patre Da-
ctylo & à matre Ida. at Posidippus epigrāmata poeta vocatos fuisse Idæos
Dactylos putauit, quia in Ida monte Cretæ Rhæ obuii digitorum eius attige-
rint cum illam complectentur. fuerunt autem præligiatores Idæi Dacty-
li, ferriq; in varias formas diducendi artifices, aliorumq; metallorum in-
uentures, ut patet ex his catminibus eius poete, qui Phoronidem scripsit.

40

Idæi pietatis

Ιδαῖς φρύγιαι ἀστρα πρότυποι τῶν θεῶν.
καὶ λαγηταὶ δακτυλινοὶ μάγοι, τοῖς τερψίθεοι μάγοι.
ιεταλαῖαι διρέπετεις ἤραις ἀστροφόνες.
οἱ πρᾶτοι τιχόλοι πλημετρεῖς εὐφέται
σύρπεις τύρπεις τάναιοι οἰνοτεις σίδηοι.
οἱ πρᾶτοι ἄνθραι, τοῖς ἀπρωποῖς ἔρηται οἴδηοι.
Præligiatores homines hic tecta suarum
Idæi coluere Phryges montana domorum.
Celmis, Damnamenæus ingens, præsignis & Acmon.
Egregii famuli Adrastræ, qui prius artem
Valcani reperere Dei prudentis in altis
Montibus: & ferrum varias docuere figuræ
Ignibus impositum.

Eratosthe-